

Gedwongen hulpverlening, wat nu? [1]

In drie artikelen willen we ingaan op een vorm van jeugdhulp die bij ernstige problemen in de opvoeding kan worden opgelegd. Een maatregel die niet altijd als hulp wordt ervaren door de betreffende ouders.

Bij minderjarigen kan een ondertoezichtstelling door de kinderrechter worden uitgesproken. Een gezinsvoogd wordt aan het gezin toegewezen en voert de ondertoezichtstelling (OTS) uit. Het kan voelen dat men tot elkaar is veroordeeld. Gezinsvoogd en ouders zullen met elkaar in gesprek moeten om de zorgen over het kind weg te nemen. In de meeste gevallen is het geen keuze van ouders en daarom een gedwongen maatregel. Wat kan er worden gedaan om het niet zover te laten komen? En wat hebben ouders dan nog voor invloed? Wat kunnen gemeenteleden en ambtsdragers daarin betekenen?

In het eerste artikel schetsen we aan de hand van een casus de problematiek en hoe hierbij als ambtsdrager te handelen. Vervolgens worden de instanties belicht die bij een OTS een rol spelen.

Problematiek

Het is geen geheim meer dat de ouders van het gezin De Vries niet meer met elkaar overweg kunnen. De burens zijn er regelmatig getuige van dat er heftige ruzies zijn. Dat de kinderen daar ook wat van meekrijgen, wordt door de leerkracht op school onderkend. Laatst zat Simon te slapen onder de les. En het is niet de eerste keer dat hij met overblijven geen eten bij zich heeft.

Trouwens, wat moet je daarmee als leerkracht? Blijf er niet mee lopen! Bespreek het in het team en laat het daar niet bij. Vraag advies hoe bij zorgelijke signalen te handelen.

Dergelijke zorgen in een gezin zijn vaak algemener bekend in de gemeente zonder dat er openlijk over gesproken wordt.

Als onmachtige ambtsdrager mogen we de Heere smeken of Hij ook in zorgvolle gezinsomstandigheden Zijn hulp en bijstand wil betonen. Ook wanneer we zulks allerm minst meer verwachten kan Hij er uiteindelijk iets goeds mee voor hebben.

De burens die ook tot de gemeente behoren, hebben er wel een oordeel over: het is de schuld van de ouders. Als moeder alle principes, die vader nog probeert vast te houden, overboord gooit, dan moet het wel fout gaan. Natuurlijk gaan de kinderen dan hun eigen gang en krijg je heibel. Tegelijkertijd schamen de burens zich voor de rest van de buurt. Wat de burens echter niet weten is dat er ook flinke financiële zorgen zijn. En moeder heeft al jarenlang depressieve klachten. De problemen dreigen het gezin te overspoelen en gaan de draagkracht van ouders De Vries te boven. De predikant en de wijkouderling hebben al een keer een gesprek gehad met de ouders om hun zorgen te delen.

Ambtelijke zorg

Pastorale zorg voor deze gezinnen is niet eenvoudig, maar wel van belang. Hoe daarmee om te gaan? In de "Handreiking Jeugdhulp", die aan alle kerkenraden is verstuurd, heeft DMZ gewezen op de adviesfunctie van De Vluchtheuvel. Vanuit het platform jeugdhulpverlening is afgelopen voorjaar het thema huiselijk geweld

en kindermishandeling onder de aandacht gebracht op toerustingsmorgens voor ambtsdragers. Een platform waarin ook de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) en de Hersteld Hervormde Kerk zijn vertegenwoordigd. Vanuit elk kerkverband is een aandachtfunctionaris van een zorginstelling aangesteld waar ambtsdragers terecht kunnen met hun vragen. Voor onze gemeenten is dat De Vluchtheuvel. In het geval van ouders De Vries gaat een ambtsdrager natuurlijk niet alleen het gesprek aan. Maar als zo'n gesprek niets uitwerkt? Blijft vervolgens dan over dat onze ambtelijke taak of bevoegdheid niet verder strekt? U bent tenslotte toch ook geen hulpverlener?

Het zou niet goed zijn om op deze wijze te redeneren. Een uitnodiging om weer eens met ouders in gesprek te gaan, wordt afgeslagen. Voelden ouders zich in het eerste gesprek alleen maar beschuldigd? Dan is dat eigenlijk ook wel begrijpelijk... Ouders zijn er niet meegeholpen als we ze beschuldigen. Ook al zijn kinderen -om welke reden dan ook- door ouders beschuldigd, zij blijven loyaal aan hun ouders. Dus zijn de kinderen niet geholpen met negatieve uitlatingen over hun ouders. Voor ambtsdragers is het van belang om betrokken te blijven, ook al hebt u het gevoel dat u niet bij machte bent om het tij te keren. Ook bij een ondertoezichtstelling zal zo mogelijk de ondersteuning van het netwerk worden benut om hulp voor het kind of het gezin in te schakelen. Juist het gemeente-zijn kan daarin een functie vervullen.

Als onmachtige ambtsdrager mogen we de Heere smeken of Hij ook in zorgvolle gezinsomstandigheden Zijn hulp en bijstand wil betonen. Ook wanneer we zulks allerm minst meer verwachten, kan Hij er uiteindelijk iets goeds mee voor hebben.. (wordt vervolgd)

Bereikbaarheid:

Veilig Thuis
www.vooreenveiligthuis.nl
tel. 0800-2000

De Vluchtheuvel
www.stichtingdevluchtheuvel.nl
info@stichtingdevluchtheuvel.nl
tel. 0113-213098

Werkgroep Jeugdhulp
werkgroepjeugdhulp@cbgg.nl

Deputaatschap DMZ
www.deputaatschapdmz.nl
dmz@cbgg.nl
tel. 0348-489915

Gedwongen hulpverlening, wat nu? [2]

Welke instanties komen er aan te pas bij een ondertoezichtstelling? Hoe verloopt zo'n proces? En wat voor invloed is daarbij nog haalbaar?

Op school wordt Henk betrappt op het gebruik van drugs. Men had al een vermoeden dat er wat grondig mis is met hem. Trouwens, zijn jongere zus lijkt ook niet lekker in haar vel te zitten. Pas reageerde ze heel heftig en schrikkerig toen de leerkracht haar dacht een schouderklopje te geven. Met gym valt het ook op dat ze regelmatig blauwe plekken heeft. De jongste kinderen die nog niet naar school gaan, blijven 's avonds wel erg laat op. Ouders lijken er geen erg in te hebben dat het knap gevaarlijk is als ze in het donker nog langs de drukke straat spelen. Pas kwam er eentje onder een auto, wat gelukkig nog goed afliep.

Het is voor te stellen dat er in deze situaties instanties zijn die zich zorgen maken. Er zijn enkele meldingen gedaan bij Veilig Thuis (de regionale instelling die voor het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en de Steunpunten Huiselijk Geweld in de plaats is gekomen). De school heeft eerst eens advies ingewonnen. Het is mogelijk om dit anoniem te doen. Op de website staat duidelijk aangegeven voor wie Veilig Thuis is. Wat geldt in uw/jouw situatie? Kies je voor 'Het gaat bij mij thuis niet goed', of kies je voor 'Ik maak me zorgen om iemand?' Een vermoeden is al genoeg om je zorgen te delen. Veel praktische informatie en tips om te handelen is te vinden op deze website. Natuurlijk niet om het probleem op te lossen, maar wel om verantwoordelijkheid te nemen. Om te handelen in het belang van het kind dat in de knel zit.

Raad voor de Kinderbescherming

Naar aanleiding van de meldingen wordt getracht om vrijwillige hulpverlening in te zetten. Gelukkig gaan ouders op gesprek bij De Vluchtheuvel. Hebben de problemen al te lang voortgeduurd? Lopen ouders alleen nog maar tegen onmacht aan en zijn ze in anderen al teveel teleurgesteld? In elk geval blijft het maar bij één gesprek en sluit het gezin zich steeds meer af van de buitenwereld. De zorgen zijn zo ernstig en complex dat de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek gaat instellen. Ouders, kinderen en betrokkenen worden gehoord. Dat kan een huisarts zijn, leerkrachten, een hulpverlener.

Doel is om de feiten die de ontwikkeling van het kind bedreigen, zo goed mogelijk in kaart te brengen. Wat is de gezinssituatie? Wat is er al gedaan om de opvoedingssituatie te verbeteren? Welke hulp is passend om de bedreigde ontwikkeling af te wenden en het beste voor het kind te zoeken? Natuurlijk kunnen deze raadsonderzoekers verschillen met onze eigen identiteit, of daar zelfs ver van af staan. Bedenk echter dat zij de taak hebben om op basis van de feiten een rapport op te stellen, zodat de kinderrechter de juiste beslissing kan nemen om wel of geen ondertoezichtstelling uit te spreken. Zelfs kan hij bij zeer ernstige of crisissituaties genoodzaakt zijn om een maatregel tot uithuisplaatsing te nemen. Wanneer u als betrokken gemeentelid of ambtsdrager weet dat een dergelijk

onderzoek speelt, schroom dan niet om feitelijke en objectieve informatie te verstrekken, als u daarover beschikt. Het is voor te stellen dat de eigen ouders elk een gekleurd beeld van de werkelijkheid geven en het belang van het kind uit het oog verliezen. Zeker in geval van een (v)echtscheiding.

Vaak is het advies van de Raad voor de Kinderbescherming in het onderzoeksrapport bepalend en kan het verstrekkende gevolgen hebben voor het kind of de gezinssituatie. Juist een open en respectvolle houding vanuit een kerkelijke gemeente kan een verkeerde beeldvorming over ons christen-zijn wegnemen bij een raadsonderzoeker.

Gezinsvoogdij

Bij de uitspraak van een ondertoezichtstelling wordt er door de kinderrechter een gezinsvoogd toegewezen. Als ouders mag u altijd uw voorkeur uitspreken voor een christelijke gezinsvoogd die aansluit bij uw achtergrond. Met de transitie van de jeugdzorg is de gezinsvoogdij-instelling Stichting Gereformeerde Jeugdbescherming (SGJb) ondergebracht bij het Leger des Heils en zijn dus deze gezinsvoogden nu werkzaam bij het Leger des Heils. De kinderrechter zal dan ook doorgaans kiezen voor een gezinsvoogd van het Leger des Heils. De werkgroep Jeugdhulp vanuit het Deputaatschap DMZ onderhoudt contacten met het Leger des Heils met als doel om de hulpverlening zo goed mogelijk af te stemmen op de identiteit van de reformatische gezindte.

(wordt vervolgd)

Bereikbaarheid:

Veilig Thuis

www.vooreenveiligthuis.nl
tel. 0800-2000

De Vluchtheuvel

www.stichtingdevluchtheuvel.nl
info@stichtingdevluchtheuvel.nl
tel. 0113-213098

Werkgroep Jeugdhulp

werkgroepjeugdhulp@cbgg.nl

Deputaatschap DMZ

www.deputaatschapdmz.nl
dmz@cbgg.nl
tel. 0348-489915

Gedwongen hulpverlening, wat nu? [3]

In dit laatste artikel over gedwongen hulpverlening gaan we in op de taak en positie van een gezinsvoogd, hoe het ouderlijk gezag functioneert en ronden we af met enkele slotopmerkingen.

Gezinsvoogd

Een gezinsvoogd heeft tot taak om samen met de ouders de hulp in gang te zetten die nodig is om de bedreigde ontwikkeling van het kind weg te nemen. Samenwerking in een vrijwillig kader gaat vaak gemakkelijker af. Het is in het belang van het kind om met elkaar die samenwerking te zoeken. Het ontkennen of bagatelliseren van problemen werkt niet bevorderlijk voor de samenwerking. Door actief mee te denken en ook de mogelijkheden van praktische en emotionele hulp vanuit de gemeente te benutten, kan al wat verlichting in de gezinssituatie ontstaan. Per halfjaar wordt bezien in hoeverre verlenging van de ondertoezichtstelling noodzakelijk is. Het streven zal altijd zijn om zo licht mogelijke hulp in te zetten.

Een kind is kwetsbaar en heeft bescherming nodig.

Uithuisplaatsing

Is er sprake van uithuisplaatsing, dan zijn er vormen van gastopvang, pleegzorg en gezinshuizen met een christelijke identiteit. Bedacht moet worden dat er sprake kan zijn van specifieke problematiek, waarbij (helaas) niet direct christelijke opvang mogelijk is. Te denken valt aan ernstige, agressieve gedragsstoornis (ODD en CD). Een jongere heeft in dat geval opname in een specifieke behandelinstelling. Uithuisplaatsing zal nooit een doel op zichzelf zijn. Soms is het nodig om tijdelijk afstand van elkaar te nemen om de ouder-kindrelatie te herstellen.

Ouderlijk gezag

Hoewel de kinderrechter beslissingen nemen kan die tegen de wil van ouders ingaan, blijft het ouderlijk gezag bij een ondertoezichtstelling bij de natuurlijke ouders. Het kan voelen dat men weinig of niets meer te zeggen heeft over het kind. In veel gevallen functioneerde het gezag ook niet meer zoals het in een christelijk gezin behoort te functioneren.

De hulpverlening dient er op gericht te zijn dat er weer een gezond leefklimaat in het gezin ontstaat, waarbij ouders weer in staat worden gesteld om hun ouderlijk gezag op een Bijbelse wijze te kunnen uitoefenen. Is dit geen perspectief meer, bijvoorbeeld ingeval van ernstige verwaarlozing vanwege psychische stoornis of verslaving van ouder(s), dan kan worden overgegaan tot beëindiging van het ouderlijk gezag, een verderstrekkende maatregel. Dan krijgt een zorginstelling of krijgen pleegouders het gezag c.q. de voogdij toegewezen. De voogd dient ouders nog

wel – voor zover mogelijk – te informeren over het kind.

Ingrijpende maatregel

Mag de overheid op deze wijze wel ingrijpen in een gezin? Laten we eerst vaststellen dat iedereen wel gevallen kent van kinderen die in hun jeugd misbruikt zijn in een kerkelijk gezin. Ook binnen onze gezindte komt het voor dat ouders vanwege eigen problematiek of door pedagogische onmacht niet in staat zijn om hun kinderen veiligheid en geborgenheid te bieden. De Heere wil dat onze kinderen christelijk en godzaliglijk opgevoed worden (doopformulier). Echter, de verdorvenheid van het menselijk geslacht doortrekt ook onze reformatische gezindte. En niet zelden draagt een kind de problematiek weer mee in de volgende generatie. En juist uit oorzaak van de verdorvenheid van het menselijk geslacht heeft God de overheid verordend, opdat de ongebondenheid der mensen bedwongen worde en het alles met goede ordinantiën onder de mensen toega (artikel 36 NGB).

Een kind is kwetsbaar en heeft bescherming nodig. Ingeval dat niet kan worden geboden door de eigen ouders is de overheid hiertoe geroepen.

We hopen u met deze informatie, zowel ouders als ambtsdragers, te dienen om ingeval van dergelijke gezinsproblematiek behulpzaam te zijn. Een ondertoezichtstelling is en blijft een ingrijpende maatregel, zowel voor ouders als voor kinderen, voor familieleden en andere betrokkenen. Maar wel een maatregel die tot doel heeft dat kinderen op een verantwoorde manier volwassen kunnen worden.

(slot)

Bereikbaarheid:

Veilig Thuis

www.vooreenveiligthuis.nl
tel. 0800-2000

De Vluchtheuvel

www.stichtingdevluchtheuvel.nl
info@stichtingdevluchtheuvel.nl
tel. 0113-213098

Werkgroep Jeugdhulp

werkgroepjeugdhulp@cbgg.nl

Deputaatschap DMZ

www.deputaatschapdmz.nl
dmz@cbgg.nl
tel. 0348-489915